

European Integration Policy as a Factor in Preserving the Legitimacy of Power in Modern Ukraine

UDC: 32.01.04

DOI: <https://doi.org/10.15421/172520>**Kurylenko Anastasia**Ph.D., Assistant, <https://orcid.org/0009-0007-3070-7866>, kurylenkoanastasiia@gmail.com*Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)*

Abstract

Relevance. The analysis of Ukraine's European integration and its impact on the legitimacy of the government is important, especially in the context of obtaining the status of an EU candidate country. The study shows how Ukraine's European course affects public expectations and the stability of the government. Reforms, particularly in anti-corruption, the judiciary and decentralisation, are strengthening trust in institutions. International support from the EU also underlines the importance of the European vector for internal and external legitimacy.

The purpose: to identify the impact of adherence to the European integration course on the legitimacy of the authorities in Ukraine.

Results. After the Euromaidan and the Revolution of Dignity, Ukraine turned to European integration, which became the basis for democratic reforms and strengthening of state institutions. The European integration course has not only increased domestic legitimacy, but also strengthened international support for Ukraine, although there are still challenges in implementing reforms and fighting corruption. Overall, European integration has become a key element in the Ukrainian government's strategic plan to strengthen its legitimacy both domestically and internationally. It provides development prospects, changes the political landscape and promotes reforms that meet the requirements of European standards.

Conclusions. In conclusion, the signing of the Association Agreement with the EU in 2014 has provided the basis for further reforms, such as anti-corruption initiatives, decentralisation and judicial reform, which have strengthened public confidence in the government and international support for Ukraine. European integration remains a key factor in the stability and legitimacy of the government, and the EU candidate status in 2022 was an important milestone that strengthened public support for reforms and international assistance.

Keywords: European integration, legitimacy, anti-corruption reforms, democratic transformations, state modernization, political reforms, decentralization, judicial reform, communication

Євроінтеграційна політика як фактор збереження легітимності влади в сучасній Україні

Куриленко Анастасія*Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Київ, Україна)*

Анотація

Актуальність. Аналіз євроінтеграції України та її впливу на легітимність влади є важливим, особливо в контексті здобуття статусу країни-кандидата на вступ до ЄС. Дослідження показує, як європейський курс України впливає на суспільні очікування і стабільність влади. Реформи, зокрема в антикорупції, судовій системі та децентралізації, зміцнюють довіру до інститутів. Міжнародна підтримка ЄС також підкреслює значення європейського вектору для внутрішньої і зовнішньої легітимності.

Мета дослідження: виявити вплив дотримання євроінтеграційного курсу на легітимність влади в Україні.

Результати. Після Євромайдану і Революції Гідності Україна звернулася до європейської інтеграції, що стало основою для демократичних реформ і зміцнення державних інституцій. Євроінтеграційний курс не лише підвищив внутрішню легітимність, але й зміцнив міжнародну підтримку України, хоча є ще виклики у реалізації реформ і боротьбі з корупцією. Загалом, євроінтеграція стала ключовим елементом у стратегічному плані української влади для зміцнення власної легітимності як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Вона надає перспективи розвитку, змінює політичний ландшафт і сприяє реформам, що відповідають вимогам європейських стандартів.

Висновки. У висновку було зазначено, що підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 році стало основою для подальших реформ, таких як антикорупційні ініціативи, децентралізація та судова реформа, що зміцнили довіру до влади та міжнародну підтримку України. Європейська інтеграція залишається ключовим фактором стабільності та легітимності влади, а отримання статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році стало важливим етапом, що посилює суспільну підтримку реформ і міжнародну допомогу.

Ключові слова: євроінтеграція, легітимність, антикорупційні реформи, демократичні трансформації, державна модернізація, політичні реформи, децентралізація, судова реформа, комунікація

Вступ.

Аналіз процесу євроінтеграції України, зокрема його впливу на легітимність державної влади, є надзвичайно актуальним у сучасних умовах. Відмова уряду Віктора Януковича від підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2013 році стала одним із ключових каталізаторів Революції Гідності, що призвело до глибоких політичних та соціальних змін. Дане дослідження дозволяє простежити зв'язок між європейським курсом України та суспільними очікуваннями, а також визначити, яким чином зовнішньополітичні рішення впливають на стабільність внутрішньополітичної ситуації.

У сучасному контексті, коли Україна отримала статус країни-кандидата на вступ до ЄС, дослідження ролі євроінтеграції у формуванні легітимності влади є особливо важливим. Процеси реформ, зокрема в сферах антикорупційної діяльності, судової системи та децентралізації, значною мірою сприяють зміцненню довіри громадян до державних інституцій. Крім того, міжнародна підтримка з боку Європейського Союзу, зокрема у вигляді фінансової та військової допомоги, підкреслює значущість європейського вектору розвитку як ключового чинника зовнішньої та внутрішньої легітимності України. Таким чином, дослідження євроінтеграції як інструменту зміцнення державної легітимності є важливим як з історичної, так і з практичної точки зору. Його результати можуть стати основою для вироблення ефективних стратегій державної політики та посилення суспільної підтримки реформ, необхідних для подальшої інтеграції України до європейського простору.

Мета дослідження: виявити вплив дотримання євроінтеграційного курсу на легітимність влади в Україні.

Аналіз попередніх публікацій. Проблематика легітимності та легітимації влади є ключовою для розуміння механізмів формування та підтримки владних відносин у суспільстві. У наукових дослідженнях підкреслюється складність цього явища, оскільки воно поєднує в собі елементи примусу та довіри, які змінюються залежно від історичного та соціального контексту. Різні підходи до трактування легітимності відображають розбіжності у філософських традиціях. Гоббс (Hobbes, 1994), у свою чергу, вбачав основи легітимності у суспільному договорі та необхідності дотримання верховенства закону. Руссо (Rousseau, & Gourevitch, 2018) запропонував концепцію загальної волі як засадничого критерію легітимності, яка вимагає активної участі громадян у процесі прийняття рішень. Марк Сучмен (Suchman, 1995) розглядає легітимність як припущення, що дії суб'єкта є бажаними, правильними, відповідними в рамках певної соціально сконструйованої системи норм, цінностей, переконань і визначень. Роберт Даль (Dahl, 1971) пояснював легітимність як резервуар, який завжди має

бути наповненим: поки вода знаходиться на заданому рівні, підтримується політична стабільність, але якщо вона падає нижче необхідного рівня, політична легітимність знаходиться під загрозою. Сучасні дослідження наголошують на зв'язку легітимності з комунікацією, оскільки в умовах постмодерну процеси легітимації дедалі більше залежать від публічного дискурсу та інформаційного впливу.

Трансформація політичних відносин відображає необхідність адаптації владних інститутів до нових суспільних реалій, у яких легітимність постає як динамічний і змінний процес, що потребує постійного відтворення через механізми взаємодії з громадянами. Таким чином, аналіз існуючих підходів до проблеми легітимності дозволяє зробити висновок про її багатогранність і контекстуальність. Влада не може існувати без легітимності, однак способи її здобуття та підтримки залежать від історичних, культурних і комунікативних факторів. Це підтверджують останні дослідження євроінтеграційного курсу країни. І. Остапенко (Остапенко, 2023) виявила суттєве зрощення в українській молоді сприйняття національної ідентичності з європейським майбутнім України. В. Гришко та Б. Киричук (Гришко, & Киричук, 2022) визначають євроінтеграцію ключовою запорукою післявоєнного відновлення України, а В. Кремень (Кремень, 2025) взагалі позиціонує цей процес як природне прагнення української нації. У контексті євроінтеграції легітимність влади набуває нового значення, оскільки процеси демократизації та відповідності європейським стандартам вимагають від державних інститутів дотримання принципів верховенства права, транспарентності та участі громадян у прийнятті рішень.

Результати дослідження.

Відмова від євроінтеграції стала однією з основних причин втрати легітимності Віктором Януковичем та його політичною силою – Партією регіонів. Протягом 2010–2013 років уряд Януковича декларував готовність до зближення з Європейським Союзом, що відповідав суспільним очікуванням значної частини громадян України, які прагнули демократичних реформ, економічної модернізації та інтеграції до європейського простору. У цьому контексті підготовка до підписання Угоди про асоціацію з ЄС розглядалася як одне з основних зовнішньополітичних завдань уряду, а сам євроінтеграційний курс сприймався громадянами як стратегічний пріоритет (D'Anieri, 2023).

Проте в листопаді 2013 року уряд несподівано призупинив підготовку до підписання Угоди про асоціацію, аргументуючи це економічними ризиками та необхідністю зміцнення відносин з Росією. Це рішення стало явним порушенням суспільних очікувань, оскільки для багатьох громадян євроінтеграція символізувала не лише геополітичний вибір, але й можливість подолати корупційні

практики, авторитаризм та економічну стагнацію, які асоціювалися з режимом Януковича.

Такий крок був сприйнятий як зрада національних інтересів, що спричинило масові акції протесту по всій країні, відомі як Євромайдан. Протести швидко трансформувалися в Революцію Гідності, під час якої вимоги демонстрантів еволюціонували від відновлення євроінтеграційного курсу до вимоги повного перезавантаження влади. Жорстоке придушення мирних протестів, застосування сили проти громадян та посилення авторитарних тенденцій в політиці Януковича значно підірвали довіру до нього та його політичної сили.

Відмова від європейської інтеграції стала одним із ключових факторів втрати міжнародної підтримки урядом Віктора Януковича. Європейський Союз, який до цього демонстрував готовність до співпраці, засудив дії українського керівництва, а ухвалення рішення про поглиблення відносин із Російською Федерацією на основі економічних угод лише посилювало міжнародну ізоляцію України. Унаслідок цього режим Януковича та Партія регіонів опинилися в ситуації, коли вони втратили підтримку не лише з боку західних партнерів, але й значної частини українського суспільства, зокрема молоді, інтелігенції та представників підприємницького середовища, для яких євроінтеграція асоціювалася з перспективами демократичного розвитку та економічної модернізації (Янукович знову каже, 2014).

Таким чином, відмова від європейського курсу стала переломним моментом, який продемонстрував розбіжність між політичним курсом уряду та суспільними очікуваннями. Це рішення не лише спричинило масштабну політичну кризу, а й призвело до остаточної делегітимації влади, що завершилося усуненням Віктора Януковича з посади президента в лютому 2014 року. Даний випадок є показовим прикладом того, як нехтування стратегічними інтересами суспільства та втрата довіри до політичного керівництва можуть стати передумовою його краху.

Євроінтеграційна політика відіграє ключову роль у забезпеченні легітимності державної влади в сучасній Україні, особливо в контексті трансформаційних процесів, що розпочалися після Революції Гідності 2013–2014 років. Даний стратегічний курс не лише відображає демократичний вибір держави, але й виконує функцію символу національної ідентичності, що узгоджується з суспільними очікуваннями. Після підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у 2014 році європейська інтеграція набула статусу фундаментальної основи для реалізації реформ, зміцнення державних інституцій та консолідації міжнародної підтримки України.

Важливу роль у цьому процесі відіграє середній клас, представники якого традиційно активізуються в періоди суспільно-політичних змін, коли їхній

вибір стає визначальним для майбутнього розвитку країни. Реалізація євроінтеграційного курсу потребує активної участі цієї соціальної групи, оскільки саме середній клас є основним носієм реформаторських ідей і прихильником адаптації національних стандартів до європейських. Водночас ефективне представництво інтересів середнього класу у політичних процесах є критичним для досягнення зазначених цілей. Проте його вплив на ухвалення політичних рішень залишається обмеженим, що створює структурні перешкоди для реалізації соціально-економічних та політичних пріоритетів цієї групи (Яковлев, 2023).

Події Революції Гідності продемонстрували, що європейський вектор розвитку розглядається українським суспільством як основа демократичного устрою, верховенства права та соціальної справедливості. Відмова від цього курсу, як засвідчив досвід уряду Віктора Януковича, спричиняла втрату легітимності влади та зростання суспільного невдоволення. Натомість підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом і запровадження безвізового режиму в 2017 році стали важливими кроками, що підтвердили здатність державних інституцій виконувати євроінтеграційні зобов'язання. Зокрема, безвізовий режим слугував наочним доказом практичних переваг європейської інтеграції для громадян, що сприяло підвищенню рівня довіри до органів влади (Hobbes, 1994).

Євроінтеграційний курс відповідав суспільним очікуванням та прагненням українців щодо модернізації держави, утвердження верховенства права, забезпечення прозорості й демократичних процедур. Політичні сили, які брали на себе зобов'язання реформувати ключові сфери державного управління відповідно до європейських стандартів, отримували значну підтримку як з боку громадянського суспільства, так і з боку міжнародних партнерів. Ця підтримка сприяла зміцненню довіри до державних інституцій та формуванню позитивного іміджу влади як суб'єкта, орієнтованого на суспільне благо й довгострокові стратегічні цілі розвитку.

Антикорупційна реформа відіграла ключову роль у формуванні суспільного сприйняття влади. Створення незалежних антикорупційних інституцій, зокрема Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) та Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК), засвідчило політичну волю до протидії системній корупції, що розглядається як одна з основних загроз державній легітимності. Впровадження електронного декларування сприяло підвищенню рівня прозорості майнового стану посадовців, що посилює механізми громадського контролю та стало важливим свідченням відкритості й підзвітності влади. Незважаючи на опір з боку політичних і бізнесових еліт, зазначені ініціативи заклали інституційні основи для зміцнення суспільної довіри до державних органів.

Децентралізаційна реформа стала прикладом ефективного перерозподілу владних повноважень, що сприяло поглибленню взаємодії між центральною та місцевою владою. Передача фінансових ресурсів і управлінських компетенцій на рівень громад надала можливість реалізовувати проєкти, безпосередньо спрямовані на покращення якості життя населення. Це, у свою чергу, сприяло зміцненню позитивного іміджу як центральної влади, яка ініціювала реформу, так і місцевих органів самоврядування, що відповідали за її реалізацію. Зростання доходів місцевих бюджетів з 70 млрд грн у 2015 році до 300 млрд грн у 2021 році є показовим результатом успішності цієї реформи, що підтверджує здатність держави ефективно відповідати на суспільні запити (Мороз, 2015).

Судова реформа, попри численні виклики, також відіграла значну роль у процесі легітимації державної влади. Створення Вищого антикорупційного суду у 2019 році та реформування суддівського корпусу через процедури переатестації засвідчили прагнення влади забезпечити верховенство права, справедливості і прозорості у судовій системі. Враховуючи, що правова система традиційно була джерелом високого рівня суспільної недовіри, дані заходи стали важливим чинником поступового відновлення довіри громадян до правосуддя (Шемшученко, 2016).

Важливим напрямом реформування державного управління стало запровадження цифрових технологій, що сприяло підвищенню прозорості управлінських процесів. Одним із найбільш успішних прикладів цифровізації стало впровадження системи Prozorro, яка забезпечила ефективність державних закупівель і зменшення корупційних ризиків. Досягнута економія у розмірі 50 млрд грн за перший рік функціонування платформи не лише підтвердила її фінансову ефективність, а й сприяла посиленню суспільної довіри до державних інституцій, демонструючи їхню здатність здійснювати раціональне управління державними ресурсами.

Європейська інтеграція відіграє ключову роль у формуванні та зміцненні легітимності української влади як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Підтримка з боку стратегічних партнерів, зокрема Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки та Міжнародного валютного фонду, сприяла посиленню зовнішньої легітимності, що, у свою чергу, позитивно впливало на внутрішнє сприйняття державного курсу. Фінансова та технічна допомога, надана ЄС у межах програм підтримки реформ, стала додатковим підтвердженням обґрунтованості євроінтеграційного вектора розвитку.

Євроінтеграція як стратегічний напрямок державної політики забезпечила передумови для проведення реформ, адаптації правових та інституційних механізмів до європейських стандартів, а також сприяла зміцненню демократичних принципів

управління. Ці трансформації сприяли формуванню довіри громадян до органів влади, а також підвищували рівень міжнародної підтримки України. Особливо значущою міжнародною допомогою стала в умовах широкомасштабної війни з Російською Федерацією, що поставила перед країною безпрецедентні виклики у сферах безпеки, економічної стабільності та соціального розвитку. Одним із визначальних етапів євроінтеграційного процесу стало надання Україні статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу в червні 2022 року. Це рішення мало вагомий значення не лише у зовнішньополітичному аспекті, а й у внутрішньополітичному контексті, оскільки підтвердило незворотність європейського курсу країни та мобілізувало суспільну підтримку урядових ініціатив, спрямованих на виконання вимог ЄС. Визнання перспективи членства України в ЄС також сприяло консолідації суспільства, посиленню національної єдності та активізації реформаторських процесів.

Економічна допомога, надана Європейським Союзом та його країнами-членами, стала важливим чинником у зміцненні легітимності української влади. Фінансова підтримка у вигляді грантів, кредитних програм та гуманітарної допомоги сприяла стабілізації макроекономічної ситуації, підтримці державного бюджету та забезпеченню функціонування стратегічно важливих секторів, зокрема охорони здоров'я, енергетики та інфраструктури. Наприклад, у 2022–2023 роках Україна отримала значну допомогу від ЄС, що включала як прямі фінансові виплати на підтримку соціальних програм, так і кошти на модернізацію інфраструктури (Шнирков, 2023). Ця допомога не лише сприяла економічній стабільності, а й стала доказом здатності української влади забезпечити підтримку в умовах глибокої кризи, що значно посилало її легітимність серед громадян.

Особливою складовою цієї допомоги стала військова підтримка з боку ЄС та його країн-членів, яка включала фінансування, постачання техніки, боєприпасів та проведення навчання для українських військових. Програми, такі як Європейський фонд миру, який фінансує поставки зброї, а також передача сучасних озброєнь (танків, артилерії, систем ППО), значно зміцнили обороноздатність України. Це дозволило ефективніше організувати захист країни, підвищуючи її авторитет у суспільстві. Громадяни сприймали цю допомогу як підтвердження міжнародної підтримки європейського курсу України та готовності її союзників допомогти досягти перемоги у війні.

Проте, варто зазначити, що політичні еліти ЄС демонструють певні розбіжності у оцінці військового вторгнення Російської Федерації в Україну, зокрема, орієнтуючись на реалізацію національних інтересів. Країни ЄС прагнуть зміцнити свій вплив на електорат, акцентуючи увагу на своїй геополітичній

ролі в регіоні. Одним з найбільших викликів для ЄС є реакція на запит України щодо прискореного вступу до Союзу та необхідність надання фінансової і військової допомоги. Ключовими проблемами залишаються питання управління міграційними потоками, зокрема щодо тимчасово переміщених осіб, а також питання зони вільного пересування. Відсутність єдиної позиції серед держав-членів ЄС щодо цих питань ставить під сумнів ефективність європейської міграційної політики та перспективи перегляду політики «відкритих дверей» (Гапоненко, & Рихлік, 2022).

Євроінтеграційний курс та міжнародна підтримка сприяли зміцненню дипломатичної легітимності України. Європейський Союз та його країни-члени активно підтримують Україну в межах міжнародних самітів, резолюцій ООН і санкцій проти Росії, що стало важливим інструментом для посилення українського впливу на міжнародній арені. Зокрема, ухвалення Генеральною Асамблеєю ООН резолюції 2023 року, яка підтримує мирну формулу, запропоновану Україною, стало підтвердженням визнання українського лідерства у боротьбі за мир і безпеку (Зайцева-Калаур, Парашук, & Дідушин, 2023).

Доступ України до ринку ЄС через механізм "економічного безвізу" і скасування митних обмежень також став значущим індикатором успіху євроінтеграційного курсу. Це сприяло активізації експорту, підтримці малого та середнього бізнесу, що, в свою чергу, зміцнило довіру до уряду як ефективного менеджера національних інтересів. Даний процес став важливим фактором у формуванні більш активної співпраці між державою та бізнесом, що є критично важливим для успішного менеджменту. Враховуючи, що це питання одночасно належить до сфери державної політики та є особливо актуальним для України на шляху до європейської інтеграції і післявоєнної відбудови, воно відіграє важливу роль у створенні інституційного середовища, яке базується на принципах і цінностях ЄС, зокрема співробітництва та партнерства (Vnuchko, Batrymenko, Tkach, & Karashchuk, 2023).

Міжнародна підтримка, зокрема в рамках євроінтеграційного курсу, є важливим фактором для збереження легітимності української влади. Вона забезпечує необхідні ресурси й стабільність під час війни, підвищуючи довіру громадян до уряду. Проте євроінтеграційна політика стикається з викликами, такими як повільне впровадження реформ, особливо в боротьбі з корупцією, і затримки у судовій реформі. Ці проблеми можуть знижувати довіру до влади як гарантів демократичних змін. Іншим викликом є неефективне використання міжнародної допомоги, що ставить під сумнів прозорість і відповідальність уряду. Непрозорість комунікації з громадянами щодо переваг реформ також ускладнює їх сприйняття. Для подолання цих проблем уряд повинен зосередитися

на підвищенні прозорості, підзвітності та регулярній комунікації з громадянами, що зміцнить довіру до його дій. Євроінтеграція також сприяє легітимзації політиків, оскільки асоціюється з модернізацією, стабільністю та розвитком демократії. Політики, які активно підтримують європейський вектор, можуть здобути значну підтримку виборців. Успіхи в реалізації європейських стандартів зміцнюють їхній авторитет і довіру серед громадян.

Євроінтеграційний курс виступає важливим інструментом для залучення міжнародної підтримки, що суттєво впливає на легітимність політиків. Зокрема, надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році стало значним політичним досягненням, яке підтвердило правильність обраного євроінтеграційного шляху. Така підтримка з боку Європейського Союзу надає українським політикам додаткові аргументи для легітимізації їхніх дій як на міжнародній арені, так і всередині країни, демонструючи, що країна рухається в напрямку європейських стандартів. Однак євроінтеграція може також стати інструментом політичного піару, коли політики використовують цей курс для здобуття електоральної підтримки без досягнення реальних результатів. Зокрема, затримки у впровадженні антикорупційних реформ або неефективне використання міжнародної допомоги можуть підірвати довіру до політиків. У разі відсутності відчутних результатів реформ, необхідних для виконання умов ЄС, політики можуть втратити свою легітимність та підтримку серед громадян (Зайцева-Калаур, Парашук, & Дідушин, 2023).

Євроінтеграційний курс також впливає на поляризацію суспільства. Незважаючи на загальну підтримку євроінтеграції серед громадян, на сході та півдні України зберігаються регіони з проросійськими настроями. Політики, які акцентують увагу виключно на євроінтеграції та ігнорують інші важливі аспекти внутрішньої політики, можуть втратити підтримку серед виборців у цих регіонах, що негативно позначиться на їхній легітимності.

У контексті війни з Росією євроінтеграція набула нового значення. Європейський Союз став важливим партнером України у сферах безпеки, економічної допомоги та гуманітарної підтримки. Політики, які активно співпрацюють з ЄС і здатні залучати таку підтримку, отримують додаткові аргументи для зміцнення своєї легітимності. Війна та її наслідки підвищили значущість євроінтеграційного вектору як складової національної безпеки, що зміцнює довіру до політичних лідерів, які підтримують цей напрям (Батрименко, & Куриленко, 2024).

Отже, євроінтеграційний вектор є важливим інструментом легітимзації політиків в Україні, оскільки він забезпечує не лише політичну підтримку на внутрішньому рівні, а й міжнародну підтримку, що підвищує авторитет влади. Для того,

щоб євроінтеграція справді сприяла зміцненню легітимності політиків, необхідно забезпечити ефективне впровадження реформ та прозору комунікацію з громадянами.

Таким чином, євроінтеграція є механізмом, що зміцнює внутрішню довіру та забезпечує зовнішню підтримку, гарантуючи легітимність влади в умовах війни та економічної кризи. Її стратегічна важливість полягає у здатності консолідувати суспільство навколо європейських цінностей і забезпечити довгострокову перспективу демократичного розвитку України.

Висновки.

Відмова від євроінтеграційного курсу стала переломним моментом для української політики, що призвело до втрати легітимності влади Віктора Януковича та Партії регіонів. Це рішення суперечило суспільним очікуванням значної частини українців, які бачили в євроінтеграції шлях до демократичних реформ, економічного розвитку та боротьби з корупцією. Саме відмова від підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2013 році стала каталізатором масових протестів, що переросли в Революцію Гідності, яка завершилася усуненням Януковича від влади. Події Революції Гідності підтвердили, що європейський курс має стратегічне значення для суспільної та політичної стабільності України. Вони також стали проявом формування громадянського суспільства та зростання політичної свідомості громадян, які висловили готовність активно відстоювати свої права та демократичні цінності.

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 році заклало основу для подальших реформ, спрямованих на модернізацію державних інституцій та наближення до європейських стандартів. Цей документ став дорожньою картою трансформацій у ключових сферах державного управління, економіки та суспільного життя. Впровадження антикорупційних ініціатив, децентралізаційної реформи, судової реформи та цифрових технологій сприяло зростанню довіри до влади та посиленню міжнародної підтримки України. Зокрема, створення антикорупційних органів, таких

як НАБУ та САП, стало важливим кроком у боротьбі з системною корупцією, що довгий час гальмувала розвиток держави. Європейська інтеграція залишається ключовим фактором зовнішньої та внутрішньої легітимності державної влади.

Отримання статусу кандидата на вступ до ЄС у 2022 році стало важливим етапом у процесі євроінтеграції, що мобілізувало суспільну підтримку реформаторських ініціатив та посилило міжнародну допомогу Україні. Цей статус відкрив перед Україною нові можливості у сфері політичної та економічної взаємодії з Європейським Союзом, стимулював уряд до активного виконання вимог щодо реформ та забезпечив подальше фінансове та військове сприяння з боку європейських партнерів. Попри виклики, пов'язані з війною та структурними реформами, європейський курс продовжує відігравати критичну роль у стабільності, розвитку та міжнародному визнанні України. В умовах повномасштабного вторгнення Росії, євроінтеграція набуває не лише політичного та економічного значення, а й стратегічного аспекту безпеки, оскільки співпраця з ЄС сприяє посиленню обороноздатності країни та її інтеграції в європейську систему безпеки.

Таким чином, досвід України засвідчує, що євроінтеграція не лише сприяє модернізації держави, а й виконує функцію гаранта політичної стабільності, соціального розвитку та міжнародного авторитету країни. Подальша реалізація реформ у межах євроінтеграційного курсу стане запорукою сталого розвитку України та її майбутнього як повноправного члена європейської спільноти. Для досягнення цієї мети необхідне збереження політичної волі щодо впровадження реформ, зміцнення верховенства права, продовження боротьби з корупцією та посилення економічної інтеграції з країнами ЄС. Успіх цього процесу залежить не лише від дій української влади, але й від підтримки європейських партнерів, які визнають Україну невід'ємною частиною спільного європейського простору.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Батрименко, О., & Куриленко, А. (2024). *Комунікативна складова легітимності влади: від домодерну до постмодерну*. (Монографія). Київ: 7БЦ.
- Гапоненко, В., & Рихлік, В. (2022). Трансформація демократичного світогляду в умовах глобальних загроз. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*, 41, 198-202.
- Гришко, В. І., & Киричук, Б. С. (2022). Євроінтеграція як запорука післявоєнного відновлення України: актуальні проблеми та перспективи розвитку. *Південноукраїнський правничий часопис*, 4, 30-35.
- Зайцева-Калаур, І., Парашук, Л., & Дідушин, В. (2023). Політика ЄС щодо України. In *The 9th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science» (August 28-30, 2023, pp. 241)*. SSPG Publish.
- Кремень, В. Г. (2025). Євроінтеграція України: об'єктивна обумовленість і природність процесу. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 7(1), 1-5.
- Мороз, О. (2015). Реформування місцевого самоврядування в Україні: євроінтеграційні виклики. *Ефективність державного управління*, 44(1), 29-35.
- Остапенко, І. (2022). Використання медіаконтенту для візуалізації уявлень молоді про майбутнє: виклики війни і євроінтеграція. *Проблеми політичної психології*, 11(25), 126-141.

- Шемшученко, Ю. (2016). Судова реформа в Україні у світлі європейського досвіду: конституційний аспект. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*, 6, 47-59.
- Шнирков, О. (2023). Економічна інтеграція України до ЄС в умовах російсько-української війни. *Журнал європейської економіки*, 22(1), 49-68.
- Яковлев, Д. (2023). Європейський вибір середнього класу в Україні. У С. В. Ківалов (Ред.), *Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2023 р.)*, (Т. 1, 163-165). Одеса: Видавництво «Юридика».
- Янукович знову каже, що лишається легітимним президентом. (2014, 11 березня). *BBC News Україна*. Retrieved from https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/03/140311_yanukovych_statement
- Dahl, R. A. (1971). *Polyarchy: Participation and opposition*. (pp. 124-188). Yale University Press.
- D'Anieri, P. (2023) Viktor Yanukovich and the Path to Confrontation, 2010–2013. In: *Ukraine and Russia: From Civilized Divorce to Uncivil War* (pp. 170-203). Cambridge University Press.
- Hobbes, T. (1994). *Leviathan: With selected variants from the Latin edition of 1668*. Indianapolis: Hackett Publishing Co.
- Rousseau, J., & Gourevitch, V. (Ed.). (2018). *The social contract and other later political writings*. The Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *The Academy of Management Review*, 20(3), 571-610.

REFERENCES

- Batrimenko, O., & Kurylenko, A. (2024). *Communicative component of the legitimation of power: from premodern to postmodern*. (Monograph). Kyiv: 7BC.
- D'Anieri, P. (2023) Viktor Yanukovich and the Path to Confrontation, 2010–2013. In: *Ukraine and Russia: From Civilized Divorce to Uncivil War* (pp. 170-203). Cambridge University Press.
- Dahl, R. A. (1971). *Polyarchy: Participation and opposition*. (pp. 124-188). Yale University Press.
- Gaponenko, V., & Rykhlik, V. (2022). Transformation of democratic worldview in conditions of global threats. *Visnyk of Lviv University. Series of philosophical and political studies*, 41, 198-202.
- Grishko, V. I., & Kyrychuk, B. S. (2022). European integration as a guarantee of post-war restoration of Ukraine: current problems and prospects for development. *South Ukrainian Legal Journal*, 4, 30-35.
- Kremen, V. G. (2025). European integration of Ukraine: objective conditionality and naturalness of the process. *Bulletin of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine*, 7(1), 1-5.
- Moroz, O. (2015). Reforming local self-government in Ukraine: European integration challenges. *Effectiveness of public administration*, 44(1), 29-35.
- Ostapenko, I. (2022). Using media content to visualize youth's ideas about the future: challenges of war and European integration. *Problems of political psychology*, 11(25), 126-141.
- Hobbes, T. (1994). *Leviathan: With selected variants from the Latin edition of 1668*. Indianapolis: Hackett Publishing Co.
- Rousseau, J., & Gourevitch, V. (Ed.). (2018). *The social contract and other later political writings*. The Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Shemshuchenko, Yu. (2016). Judicial reform in Ukraine in the light of European experience: constitutional aspect. *Journal of civil and criminal procedure*, 6, 47-59.
- Shnyrkov, O. (2023). Economic integration of Ukraine into the EU in the conditions of the Russian-Ukrainian war. *Journal of European Economy*, 22(1), 49-68.
- Suchman, M. C. (1995). Managing legitimacy: Strategic and institutional approaches. *The Academy of Management Review*, 20(3), 571-610.
- Yakovlev, D. (2023). The European choice of the middle class in Ukraine. In S. V. Kivalov (Ed.), *European guidelines for the development of Ukraine in the conditions of war and global challenges of the 21st century: synergy of scientific, educational and technological solutions: materials of the International Scientific and Practical Conference (Odessa, May 19, 2023)*, (Vol. 1, pp. 163-165). Odessa: Publishing House "Yurydyka".
- Yanukovich again says that he remains a legitimate president. (2014, March 11). *BBC News Ukraine*. Retrieved from https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/03/140311_yanukovych_statement
- Zaitseva-Kalaur, I., Parashchuk, L., & Didushyn, V. (2023). EU policy towards Ukraine. In *The 9th International scientific and practical conference «Innovations and prospects in modern science» (August 28-30, 2023, p. 241)*. SSPG Publish.